

SASOK SZÁRNYÁN

A

MAGYAR TURISTA EGYESÜLET SASOK TÁRSASÁGA
NEGYEDSZÁZADOS MŰKÖDÉSÉNEK TÖRTÉNETE

SZERKESZTETTE:

HERDINAND RUDOLF

- 16 KÉPPEL ÉS 1 RAJZZAL -

BUDAPEST, 1941.

A MAGYAR TURISTA EGYESÜLET SASOK TÁRSASÁGA KIADÁSA

senyben 13 kategóriát állítottunk fel kor és tudás szerint. Így csaknem minden versenyző kapott díjazást. Sőt a verseny *nézőközönsége is jubileumi emléket kapott*. A díjkiosztás 1939 márc. 17-én volt a központ helyiségében.

Közleményünkben kitérünk, hogy a fiatal sielőknek jobb eredmény és nagyobb felkészültség elérésére való törekvését a síversenyzés kétségtelenül előmozdítja. Háziversenyek rendezése tehát jogosult. Természetesen a verseny-sportokkal foglalkozó egyesületeket nem követhetjük azon az úton, amely a fiatalságot álamatőr versenyzőkké neveli az által, hogy úgyszólván minden felszerelésüket, sőt a versenyek alkalmával való ellátásukat is az egyesület pénzbelileg fedezi. Erre a turistaegyesületek nincsenek berendezve, mert a tagok fillérei közös *turistacélokra kellenek* és ez a hivatásszerűség felé hajló felfogás homlokegyenest ellenkezik a turistaság célkitűzéseivel és lelkeségével.

Barlangjárás.

Ritkán szokták a „barlangjárás” kifejezést használni, de ezúttal azért alkalmazzuk, mert a barlangkutatás nem fejezi ki azt a tevékenységet, amit a barlangjárás. A barlangkutatás ugyanis kizárólagosan tudományos működést feltételez, míg a barlangot járó turista nem csak kutatni, hanem gyönyörködni is jár a földalatti üregekbe. Vannak ugyan, akik nem tudnak együttérezni a föld alatt bujkáló turistákkal. Ezeknek csak azt mondhatjuk, hogy nem jártak még szép barlangban és nem tudnak egyformán gyönyörködni az Ūristen valamennyi alkotásában. Kétségtelenül más a napfény, a hegytető, az erdő, a szabad levegő, a szellő, a havazás és az időjárás ezerféle megnyilvánulása, — de a földalatti kincsektől ne várjuk ugyanezt, mert éppen ellentétes világában, szokatlanul elrejtett csodás cseppköveiben, hatalmas barlangtermeiben, sötét titokzatosságában rejlik a vonzóereje.

Tagjaink közül többen vonzódtak a titokzatos mélységek felé és így nem meglepő, hogy időnként a barlangtúrák élénk szerepet játszottak a társaság életében. A Pálvölgyi-barlang volt az első, ahol a kutatásvágy nem hagyta nyugodni a barlangjárókat. Az 1917—1923-as években sokan közülünk tagjai voltak a Pannonia Turista Egyesületnek, amely ezt a barlangot birtokolta. Új barlangjárásokat kellett létesíteni robbantások segítségével és nehéz földmunkával, amikor pénz alig volt, ellenben megfeszültek az acélos, fiatal izmok, amikor munkáról volt szó. A nagyközönség számára kellett hozzáférhetővé tenni a „Cseppkőfolyosót”, a „Színháztermet”, a „Kis körforgalmat”, stb. Itt tevékenykedett Ruzitska Gyula háznagyunk is, aki egyben barlangmester volt a Pálvölgyi-barlangban. Tagjaink még lábtörést is szenvedtek a sötét odukban, de dolgoztak tovább buzgalommal, mert lelkesedés és fanatikus hit kellett az áldozatos munkához.

Második „szerelmünk” a Solymári-barlang, az „Ördöglyuk” volt, amely kalandos bűvárkodásokra adott alkalmat. Bekey Imre Gábor kutatásai közismertek. Nagyszénási menedékházunk közelebb hozta a fővároshoz ezt a földalatti labirintust, amelynek bejárása, akkoriban komoly feladatot jelentett. Barlangruhákkal, kötelekkel, lámpákkal felszerelve ereszkedtünk a mélybe, hogy denevértrágyás folyosókon végigcsússzunk és a „kutyaszoritóban” lefogyasszuk magunkról a felesleges kilókat. De megérte a fáradságot, mert nem mindennapi élményben volt ilyenkor részünk!

Schönviszky László, Herdinand Rudolf, Varga Pál, Skolil Ottó és még többen mások, nem tettek egyebet vasárnaponként, mint kutattak az új járatok

után. Persze pénz kellett volna erre a célra s ezért a Turista Szövetség másodelnökét, dr. Prém Lórándot is magunkkal vittük egy földalatti túrára. De nem volt meg a kívánt eredmény, mert a 2 m magas sportembernek elment a kedve a szűk járatokban. Nem kaptunk pénzt!

A nemzetközi barlangkutató kongresszus a Sasotthonban tartotta megbeszélését az „Ördöglyuk” meglátogatása alkalmával. Megvitatásra kerültek a talált őskori leletek, csontmaradványok, a barlang geológiai fekvése, a további feltárások lehetősége, stb. Ekkor már a Barlangkutató Társulat is megalakult volt és tudományos kérdésekben döntöttek. Az úttörők, a feltárók továbbra is a turisták maradtak!

Az egervideki Odorvári-barlangban egri tagjaink jártak elől jó példával, de anyagi hiányában a további kutatások abbamaradtak. Így volt ez más hegyvidékeken is. Ha a turisták tudomást szereztek valamely barlangról, mindjárt hozzáfogtak a kutatáshoz. Természetesen a föld alatt bujkáló turistának jó sziklamászónak is kell lennie, mert anélkül nem tud eredményt elérni. Jól kell tájékozódnia is, mert a barlangban eltévedni életveszélyes lehet.

Külföldön és belföldön egyaránt jártak tagjaink a nagyobb, látványosabb barlangokban. A Dachstein-jégbarlang, a Mammut-barlang, a Tennenberge óriási jégbarlangja, a semriachi cseppkőbarlang, a Postumia óriási cseppkőbarlangja, az abaligeti barlang, a dobsinai jégbarlang, a Baradla, hazánk büszkesége és számos kisebb-nagyobb barlang bejárása tette mozgalmassá kirándulási terveinket.

Meg kell említenem azt a tény is, hogy sokan a turisták közül a barlangkutatás útján találtak érvényesülést. Volt tagjaink közül Barbié Lajos a Várhegyi-barlang gondnoka, Kessler Hubert a Baradla óriásbarlang igazgatója és Schönviszky László pedig a Barlangkutató Társulat titkára lett.

A turistaság rokonsportjai közül a barlangjárás, illetve barlangkutatás áll a legközelebb a tudományos működéshez és közkeletű, sőt vezetőemberei is a turisták táborából kerülnek ki. Társaságunk ebből is arányszámán és erején felül kivette részét. Az úttörőmunka, a kezdeményezés sohasem hiányzott az akaraterős, fiatal gárdából.

Ezt az alkalmat is megragadjuk, hogy felhívjuk a nagyközönség figyelmét a földalatti csodák birodalmára, különösen az aggteleki cseppkőbarlangra, amely a visszacsatolt Domic-barlanggal együtt a *világ legnagyobb és legszebb cseppkőbarlangja*. Minden turistának egyszer az életében meg kell látogatnia! Keressétek fel az aggteleki cseppkőbarlangot!

